

Ospitants generus

■ (anr/gns) Il di dal Tir champester è già dapi decennis tradiziun ch'ina delegaziun da l'Uniun chantunala da tir, represchentants da la politica e da l'armada van a visitar in travagl da tir. Alternont va la delegaziun d'onn tar onn en in'otra regiun per mussar l'attachadad envers ils organisaturs da la pli gronda festa da tir dal mund. Quest onn è la delegaziun cun Tina Gartmann-Albin, la presidenta dal cussegl grond, Carl Frischknecht, il president dals tiradurs grischuns, divisiunari Lucas Caduff, cumandant da la Divisiun territoriala 3 e Martin Bühler, il manader da l'uffizi da militar e schurmetg civil stads cun anc auters giasts a Müstair. Al stan da tir Chalavaina è la delegaziun vegni-

da beneventada da Rico Lamprecht, il president communal da Müstair, e da Silvio Pitsch, il president dal District da tir Val Müstair. Omadus èn sa mussads loschs da la visita dad uschè bieras persunas dal tir, da la politica e dal militar. Frischknecht ha ditg che la tradiziun dal tir e cunzunt dal Tir champester vivia er en las regiuns periferas. Ad el sco president fetschia quai grond plaschair. Ils Jauers èn lura er stads ospitants generus, uschia ch'er la buna cumpagnia n'ha betg mancà. Ils giasts han lura er prendì bier temp per in discurs cun ils tiradurs da la Val Müstair ed han er guardà co che quels han tratg ils 18 culps sin la distanza da 300 meters e sin la distanza da 25 meters.

La delegaziun da l'Uniun da tir grischuna, da la politica e da l'armada cun ils ospitants da la Val Müstair.

FOTO G. N. STIGIER

La protecziun giuridica è dada

La regenza na vesa nagina necessitad per midadas entaifer l'inventarisaziun

■ (anr/ac) La protecziun giuridica individuala vers il possessur dad in edifizis previ d'integrar en l'inventari da la tgira da monuments vesa la regenza per dada entaifer la revisiun da la planisaziun locala. La necessitad da stgaffir in'ulteriura pussaivladad da protesta na vesa la regenza betg, sco ch'ella scriva en ina resposta vers la dumonda dal deputà Thomas Bigliel (pld, Tschintg vitgs). Momentan inventarisescha il chantun Grischun respectiv la tgira da monuments edifizis, gruppas d'edifizis e maletgs da lieus digns da protecziun. Per stgaffir la basa da mantegnair e tgirar l'ierta culturala. Encunter il principi da quell'inventarisaziun nun ha il deputà Thomas Bigliel (pld, Tschintg vitgs) nagut, sco ch'el scriva en sia dumonda inoltrada a chaschun da la sessiun dal cussegl grond dal favrer passà. El vul dentant ch'els possessurs dals edifizis previs da vegnir suttemess a la protecziun vegnian infurmads pli baud e retschaivien in'ulteriura pussaivladad da protesta durant la fasa da l'elavuraziun da l'inventari avant il process da la planisaziun locala. In tal proceder na vesa la

regenza grischuna betg per necessari, sco ch'ella scriva en la resposta. La regenza fa attent al stretg contact da la tgira da monuments cun las vischnancas en la fasa dad elavurar l'inventari. E scriva che las vischnancas hajan la pussaivladad da pretender adattaziuns ed amplificaziuns entaifer 30 dis. Silsuenter vegnian las glistas d'inventari publitgadas durant ulteriurs 30 dis. Diversas vischnancas contacteschian ils possessurs dals edifizis gia avant la publicaziun. Durant la publicaziun hajan possessuras e possessurs dals edifizis la pussaivladad da prender posiziun. La regenza grischuna fa vinavant attent a la publicaziun da las lavurs d'inventarisaziun sin il sistem d'infurmaziun geografic (GIS), uschia che l'infurmaziun saja dada. En ina segunda fasa stgaffescha la tgira da monuments l'inventari dals singuls edifizis. En quella fasa contacteschia la tgira da monuments possessuras e possessurs per infurmar ad uras ed ils possessurs possian era qua prender posiziun entaifer 30 dis, scriva la regenza grischuna en sia resposta. Ella propona al cussegl grond da reinviar l'incumbensa Bigliel.

La regenza grischuna na vesa nagina necessitad da schlargiar la pussaivladad da protesta en connex cun l'inventarisaziun da la tgira da monuments. Ina pussaivladad proponida dal deputà Thomas Bigliel.

MAD

Mundial tranter igls miglers

Arosa e Lai: Undrientscha per las dus destinaziuns da vacanzas

DA GION NUTEGN STIGIER / ANR

■ La plattform «skiresort.de» por-scha infurmaziuns da 5400 territoris da skis. Ella è mundial er igl pi grond portal tgi peglia regiuns da skis sot la marella. Arosa e Lai on retschet da chel portal gist tshintg steilas. Chegl tgi pertotga pistas totgan igls dus lis schizont tar igls victours. Oz vivainsa ainten en taimp tgi destinaziuns da vacanzas, territoris da skis, hotels, resorts, restaurants ed er bliers oters affars vignan valetos da dretg e da sanester. I dat alloura er schinumnos «awards» e chegl ple u manc per mintga bransch professiunala. Popolars èn cunzont igls «awards» pigl turissem, per la gastronomia, per la musica e naturalmaintg er per films. Gist per la gastronomia e per la hotellareia ed er per las otras partiziuns turisticas on chellas undrientschas ena grond'influenza chegl tgi pertotga la popularitad, las reservaziuns ed er igl bung nom d'affar. Tar la gastronomia e la hotellareia e tar igl turissem totgan er igls territoris da skis vetiers e naturalmaintg er las pendicularas. Er las pistas vignan examinadas ed er la gentilezza digls ampluis dallas pendicularas. Oz varda igl giast tranter oter er sen chegl avant tgi decider noua tg'el vot far las sias vacanzas

I dat divers criteris

«Skiresort.de» è mundial igl pi grond portal d'examinaziun per territoris da skis. Sur chella pagina d'internet ins survign infurmaziuns da 5400 regiuns da skis digl antier mond. Igl anvien dattigl mintga de rapports da neiv da 1000 lis noua tg'ins vo cun skis. Igl portal electronic segna er per tests e chegl tar 400 destinaziuns da vacanzas. Chels tests vignan fatgs agl li e las persungas tgi fon els

La pendiculara da colliaziun tranter Arosa e Lai.

MAD

èn anonimas. Per igl rapport d'examinaziun vignan per exaimpel er risguardos la grondezza digl territori da skis, la siertad tgi dat l'è neiv, igl aspect ecologic, la sobradad ed er l'offerta digl «après-ski». Las persungas anonimas èn er stadas igl anvien passo ad Arosa ed a Lai per piglier igls dus territoris da skis sot la marella. Plaschelvamaintg on igls experts do fitg bunas notas allas dus regiuns turisticas. Losch ins è ad Arosa ed er a Lai per igl ampren post retschet per la gronda purscheida dallas pistas ed er per la qualitat da chellas. Tar chella categoria totgan igls dus lis damai tar igls victours. Contribuia fitg blier tgi Arosa e Lai totgan da nov tar las top destinaziuns da vacanzas d'anvieni digl mond inclus igls dus territoris da skis è la colliaziun da chels dus territoris antras la pendiculara tgi dat ossa gio seis onns.

Segl scalem cun Son Murezza ed Ischgl/Samignun

Igl territori da skis d'Arosa e Lai è retschet digl experts e digl portal «skiresort.de» tshintg steilas. Chegl vot deir tgi da nov totgan chellas dus regiuns da skis tar las miglas digl mond. Er tshintg steilas scu Arosa e Lai on per exaimpel er Son Murezza, Ischgl/Samignun e Whistler Blackcomb, en li turistic an Canada tg'è da preschaint ena destinaziun da vacanzas fitg innovativa. Aint igl rapport d'examinaziun lodan igls experts cunzont la sobradad tgi mantga betg ad Arosa ed a Lai. Ultra da chegl seia la gastronomia ainten igls territoris da skis excellenta, da buna qualitat e cun en servis gentil. Singulars seian er igls cutiers d'asper las pistas (restaurants/hotels), chegl tgi seia da gronda valour per ena regiun da vacanzas scu Arosa e Lai.

Nagina infrastruttura da valor naziunala

Attatgas da cyber valitescha la polizia chantunala sco il pli grond privel

■ (anr/ac) Circa 100 objects en ils sectors da l'energia, la comunicaziun, il traffic e da la protecziun civila èn part dad in inventari dad infrastruttura critica dal chantun Grischun. In inventari confidenzial, sco i stat scrit en ina resposta vers ina dumonda dal deputà Michael Pfäffli (pld, Engiadin'Ota). L'inventari dad objects d'infrastruttura critics sa basa sin la strategia naziunala dal cussegl federal da l'onn 2017 da proteger infrastruttura critica. Sper quella glista d'inventari existan anc strategias e mesiras co proteger quell'infrastruttura ed uschia impedir tenor pussaivladad donns en cas extraordinaris. Quai scriva la regenza en ina resposta vers ina dumonda dal deputà Michael Pfäffli (pld, Engiadin'Ota). Il deputà nun ha sulet vuli savair da la regenza grischuna sch'in tal inventari saja avant maun, mabain sch'il chantun Grischun saja pront da pretender sustegn da la confederaziun per garantir la protecziun da l'infrastruttura critica en situaziuns extraordinarias nua che las atgnas forzas chantunales na possian betg garantir la segirtad. Critica valitescha il deputà l'actuala refurma da l'armada che preveda in'ulteriura redimensiun da l'armada. La regenza grischuna scriva da bain esser pronta da far valair e perseguir la refurma da l'armada svizra ord quella optica cun in egl critic. La regenza fa dentant attent che l'infrastruttura critica grischuna na figureschia betg sin la glista da l'inventari d'infrastruttura critic da valor naziunala. Uschia saja strusch da quintar che la confederaziun tracta cun priori-

Vers il deputà Michael Pfäffli ha la regenza grischuna tradi intgins detagls da la protecziun da l'infrastruttura critica dal chantun Grischun.

MAD

tad eventualas dumondas dal chantun Grischun.

Atgna responsabladad

En sia resposta scriva la regenza grischuna ch'els possessurs ed administraturs da l'infrastruttura critica sajan da principi sez responsabels per la protecziun da lur indrizs. La polizia chantunala possia segirar la protecziun durant in'emna e sche necessari vegnian era forzas privatas da protecziun involvidas. La regenza explitescha en sia resposta la valitaziun actua-

la da privel da la polizia chantunala. E tenor la polizia chantunala nun èn ils scenarios pledentads dal deputà da valitar sco privels primars. Sco per exempel migraziun exagerada, uiaras en terras europeicas u attatgas terroristicas. Attatgas da cyber, attatgas d'ordvart sin l'elavuraziun electronic da datas interna valitescha la polizia sco il privel actual il pli grond per infrastruttura critica. Co che la polizia ed il chantun prevedan da prevegnir a quel privel na tradescha la resposta da la regenza grischuna dentant betg.